

Kursbeskrivning för Skatterätt (15 hp) Nya Studieordningen, HT17

Allmänt om kursen.....	3
Innehåll och målsättning.....	3
Förväntat studieresultat för kursen är att du efter avslutade studier förväntas:	4
Pedagogiken.....	4
Närmare om kursens uppbyggnad.....	5
De olika kursmomenten.....	5
Skriftliga och muntliga övningar	7
Obligatorier.....	7
Seminarieserien	8
Internationella och komparativa inslag på kursen	9
Förhållandet till andra kurser och utbildningen i stort.....	9
Krav för deltagande i undervisningen	10
Tillträdeskrav	10
Dispens	10
Registrering.....	11
Avregistrering	11
Gruppindelning	11
Studieanvisningar.....	11
Läroböcker	11
Källmaterial	13
Övrigt material.....	14
Förberedelser inför undervisningen	14
Examination	16
Examinationsmoment	16
Examinationens målsättning och uppläggning	16
Tillträde till examination	16
Anmälan till tentamen.....	17
Handlingar som ska medtas vid tentamen	17
Tillåtna hjälpmedel och ordningsregler	17

Juridiska institutionen

Inlämning av tentamen	17
Betygskriterier	18
Begäran om omprovning	20
Funktionsnedsättning	20
Allmänt	20
Examination	21
Studentinflytande och kursutveckling.....	21

Allmänt om kursen

Innehåll och målsättning

Grundkursen i skatterätt (15 hp) är en obligatorisk kurs inom ramen för juristprogrammet. Kursen läses som en del av studierna på den fjärde terminen. Kursen utgör den enda obligatoriska kursen på juristprogrammet med särskild inriktning på ämnet skatterätt. I kursen ingår också ett företagsekonomiskt moment.

Den övergripande målsättningen med kursen är

- tillägna sig de grundläggande kunskaper om skatterätten som man behöver som blivande jurist oavsett om man primärt kommer att arbeta med skattefrågor eller inte.

Vi har också som ambition att man ska få en god grund om man avser att läsa en specialkurs i skatterätt och/eller i ett senare skede kommer att arbeta med skattefrågor.

Ämnet skatterätt är omfattande och den skatterättsliga materian är under ständig förändring. Kursen kan därför inte täcka hela det skatterättsliga området utan begränsas till delar som kan anses centrala för jurister. Metodfrågor och arbete med att skapa förståelse för skatterättens placering i rättssystemet är centrala innehåll i kursen. I kursen presenteras också beskattningens funktion i samhället och skatterna som instrument för den ekonomiska politiken.

Kursen är inte primärt inriktad på att du ska lära in den i studieögonblicket gällande skattelagstiftningen, även om du kommer att arbeta med denna i de praktiska momenten under kursen, utan avser att ge dig en generell färdighet i tillämpning av skattelag och insikt i skattelagstiftningens speciella problem. En stor del av utbildningen ägnas åt att klargöra skatterättsliga effekter av olika handlingsalternativ.

Uttag av skatt i Sverige kräver absolut lagstöd enligt statsrätten (RF). Den kraftfulla betydelsen av legalitetsprincipen i skatterätten betonas inom ramen för metodfrågorna och skapar koppling till andra kurser på juristprogrammet.

I princip bygger all beskattning på civilrättsliga avtalskonstruktioner eller civilrättsliga fenomen (såsom äganderätt). Det är i västerländska rättssystem närmast ett generellt förhållande. I grunden torde förklaringen stå i det rådande ekonomiska systemet, som kan etiketteras som varande en ”kontrollerad kapitalism”. Att samhällets grundläggande struktur har betydelse för konstruktionen av skattesystemet tydliggörs. Grundkursen i skatterätt visualiserar att beskattningen bygger på avtal av olika slag och kursen medför därmed en tydlig progression av kunskaperna som du vunnit under det civilrättsliga blocket.

Redovisningsrätt anses tillhöra civilrätten, trots att den har stora offentlighetsrättsliga inslag. Redovisningsrättens betydelse för företagsbeskattningen tydliggörs genom att ämnet företagsekonomi är integrerat i kursen.

I grundkursen läggs tyngdpunkten på inkomstbeskattningen. Dessutom behandlas huvuddragen av mervärdesskatten och de sociala avgifterna. Kursen ger en god grund för studenter som önskar läsa ämnet vidare på specialkursnivå.

Förväntat studieresultat för kursen är att du efter avslutade studier förväntas:

Kunskap och förståelse

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:

- visa kunskap i och förståelse för centrala skatterättsliga frågeställningar,
- visa sådana kunskaper i företagsekonomi som är av betydelse för bedömningen av företagsskatterättsliga problem, och
- ha kännedom om skatterättens roll nationellt och internationellt.

Färdighet och förmåga

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:

- visa förmåga att med hjälp av relevanta juridiska metoder tillämpa och tolka skatterättsliga regler samt bedöma skatterättsliga problem, och
- visa förmåga att med hjälp av juridisk metod systematiskt, kritiskt och självständigt identifiera, formulera och analysera skatterättsliga frågeställningar,

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:

- kritiskt bedöma och värdera skatterättsliga frågeställningar med hänsyn till relevanta samhällseliga frågor, däribland nationalekonomiska frågor.

En vanlig studentfråga är vilka kunskaper som gäller i termer av beräkning. Den skatt som skall betalas beräknas naturligtvis med hjälp av matematik. Centralt i kursen är att du ska tillägna dig god kunskap om beräkningen av storleken på skattepliktiga inkomster och avdragsgilla kostnader ("skattebasen"), god kunskap om beräkningen av utgående och ingående mervärdesskatt, och god kunskap om hur en företagsekonomisk resultaträkning och balansräkning tas fram. I det ligger att du ska ha god kunskap om hur företagsekonomiskt resultat inklusive resursförbrukning beräknas. Kravet på kunskaper om egentlig skatteberäkning är däremot inte lika högt ställt. Idag beräknas nämligen skatter i princip uteslutande med hjälp av avancerad datateknik. God kunskap om skillnaden mellan regressiv, "platt" och progressiv skatt är dock ett krav. Hög förståelse för vilka skatter som tas ut på arbetsinkomster är också ett krav, eftersom det är mycket viktigt att ha god kunskap om det samlade skattetrycket på olika skattebaser.

Pedagogiken

Den *undervisningsmetod* som huvudsakligen används för att du som student ska uppnå kursens mål är till stor del baserad på probleminriktad uppgiftslösning (förutom vid föreläsningarna). Den pedagogiska idén är att undervisningen i så stor utsträckning som möjligt ska vara

interaktiv. Du och dina kamrater indelas i s.k. förberedelsegrupper som inför varje gruppövning ska lösa tilldelade uppgifter. Era lösningar redovisas inför läraren och era kamrater vid gruppövningstillfällena, varefter lösningarna diskuteras och kommenteras. Lärarens uppgift är att coacha dig och din grupp framåt och säkerställa ett systematiskt sammanhang. Upplägget bygger på att du och dina kamrater är mycket väl förberedda.

Förberedelsegrupperna används även vid seminarierna. Vid seminarierna behandlas ett antal ämnesområden mer ingående. Härigenom ges bl.a. tillfälle att belysa olika rättskällors betydelse vid rättstillämpningen, att träna juridisk analys och argumentation, att belysa ekonomiska konsekvenser av vissa skatteregler samt att diskutera alternativa lösningar på de behandlade problemen.

Föreläsningarna syftar främst till att ge struktur och överblick samt att redogöra för särskilda svårigheter vid inläringen av olika moment. Föreläsningarna är placerade i samband med de block undervisningen är indelad i.

Efter att cirka halva kursen har passerat ska du genomföra en s.k. flervalsdugga. Avsikten är att med ett antal flervalsfrågor ge dig möjlighet till kunskapskontroll när hälften av kursen har gått. Tanken är att den poänggivande flervalsduggan ska vara ett incitament för dig att redan från kursstart påbörja dina självstudier.

Närmare om kursens uppbyggnad

De olika kursmomenten

Kursen i Skatterätt innehåller följande kursmoment:

- *Introduktion och personbeskattning*
- *Redovisning*
- *Företagsbeskattning*
- *Internationell beskattning*
- *Rättegångsspel, skatteprocess och något om förfarande*
- *Repetition & Fördjupning*

För samtliga moment gäller i princip samma undervisningsupplägg. Tyngdpunkten ligger på gruppundervisning samt seminarier. Varje moment inleds med ett antal föreläsningar, vilka främst syftar till att ge en systematisk överblick över det aktuella rättsområdet. Föreläsningar ges i alla centrala ämnesavsnitt fungerar som ett kompletterande moment vid inläsningen av kurslitteraturen. Vissa föreläsningar innebär fördjupning inom särskilda ämnesavsnitt.

- *Introduktion och personbeskattning*

Det första kursmomentet ägnas åt att introducera skatterätten med dess olika inkomstslag m.m. Den grundläggande kunskap du inhämtar under detta moment är en förutsättning för förståelsen av de övriga kursmomenten. I momentet ingår också övningar som bygger på kontraktsrättsliga figurer som köp, gåva m.m.

I anslutning till undervisningen bör du lösa exemplen i sektion A i Appendix. De är konstruerade för att illustrera vilka komponenter som inkomstskattesystemet innehåller och för att du ska stifta bekantskap med den skatterättsliga tekniken. Härigenom får du en grund för de mer problemorienterade frågor som behandlas och diskuteras senare under kursen. Du bör dock inte under detta skede av kursen fördjupa dig i detaljer i lagtexten. Det väsentliga är istället att försöka få en överblick över systemet.

Det andra kursmomentet ägnas åt personbeskattning som behandlar fysiska personers inkomstbeskattning av tjänst och kapital. Kursmomentet består av två gruppövningstillfällen.

- *Redovisning (FEK)*

Under det tredje kursmomentet kommer företagsekonomi och redovisning att behandlas. I Sverige utgör redovisningen grund för beskattningen av näringsverksamhet. Beskattningen är med vissa undantag ”kopplad” till redovisningen. Fokus kommer därför att läggas på resultat- och balansräkningen, eftersom dessa direkt kan påverka skatterätten. Detta moment bygger på de kunskaper du erhållit under kursen i associationsrätt och ger en repetition och fördjupning av dessa.

- *Företagsbeskattning*

Kursens fjärde moment utgör större delen av kursen. Reglerna om beskattning av näringsverksamhet är de mest omfattande i inkomstskattelagen. Under detta kursmoment ligger beskattningen av företaget, framförallt aktiebolaget (vinsten) och dess ägare (utdelning/kapitalvinst) i fokus. Fåmansaktiebolag (”icke-publika bolag”) är också en central fråga. Syftet är också att du ska ges möjlighet att repetera, och utifrån ett skatterättsligt perspektiv fördjupa de kunskaper om bolagsrätt och ägarfrågor du erhållit i associationsrätten. Beskattningen av företagets anställda, och mervärdesskatten, tas också upp.

Som nämnts ovan utgör den företagsekonomiska redovisningen grunden för beskattningen av företaget (näringsverksamhet). Under momentet företagsbeskattning kommer mer komplexa frågor gällande sambandet mellan redovisning och beskattning att behandlas (tidpunkt för intäktsredovisning, beräkning av kostnadsavdrag med avseende på omsättnings- och anläggningstillgångar). Under momentet integreras kunskaperna i företagsekonomi i skatterätten.

Koncernbeskattningen och omstruktureringar av företagsgrupper inklusive underskottsavdrag behandlas också och en föreläsning om skattepolitik ges under detta block.

Under blocket ges ett seminarium. Avsikten är främst att ge fördjupad insikt i sambandet mellan redovisning och beskattning.

- *Internationell beskattning*

Under det femte kursmomentet behandlas internationell skatterätt. I huvudsak behandlas endast den svenska internationella beskattningen, d.v.s. de regler i svensk lagstiftning som berör internationella skattefrågor. Under detta moment behandlas också EU-skatterätten. Momentet fördjupar de kunskaper du tidigare erhållit i EU-rätt. Något om andra länders skattesystem tas också upp. I övrigt behandlas förekomsten av dubbelbeskattningsavtal översiktligt. Syftet med att i grundkursen i skatterätt presentera dubbelbeskattningsavtalen är närmast att ge dig en brygga framåt till kursen i folkrätt, som du läser termin 5.

- *Rättegångsspel, skatteprocess och något om förfarande*

Det sjätte kursmomentet innehåller framförallt ett rättegångsspel. Inom ramen för det behandlas frågor om transaktioners verkliga innebörd och problem kring skatteplanering och skatteflykt, samt legalitetsprincipens betydelse för tolkning av skattelagen. Något om förfarande (skatteprocess) tas också upp. Under detta kursmoment kommer även kunskapen om skatterättens rättskällor att fördjupas. Dina kunskaper i civilrätt används och repeteras under detta moment. Momentet bygger på de tidigare kunskaper om materiella skatteregler som du erhållit i de tidigare momenten.

- *Repetition & Fördjupning*

I kursmomentet fördjupas och repeteras tidigare genomgångna problemställningar. Framförallt används komplexa övningar, vars lösning bygger på samtliga tidigare genomgångna kursmoment. Under blocket ges också två seminarier som ger ytterligare kunskap företagsbeskattning samt om rättskällor och den skatterättsliga legalitetsprincipen, och placerar in beskattningen i en samhällelig kontext.

Skriftliga och muntliga övningar

Till de fem seminarierna som ges på kursen förväntas du lämna in kortfattade skriftliga svar på inlämningsuppgifter, som t.ex. går ut på att lösa ett juridiskt problem eller att redogöra för olika instansers rättsliga ståndpunkt. Gruppundervisnings- och seminarieundervisningsformen bygger på din aktivitet och dina muntliga presentationer.

Obligatorier

Förutom den skriftliga tentamen finns två olika poänggivande moment; deltagande på seminarier och flervaldsdugga. De extrapoäng som erhålls på kursen vid deltagandet vid seminarierna och flervaldsduggan tillgodoräknas oavsett vilket resultat du får på tentamen. En tentamen som utan extrapoäng skulle vara underkänd kan alltså komma att godkännas med hjälp

av extrapoängen. Deltagande vid seminarierna samt deltagande vid flervalsdugga är obligatoriskt. Det innebär att seminarierna och flervalsduggan måste ha gjorts för att tentamensresultatet ska kunna beräknas och betyg ges.

- *Seminarieserien*

Under de obligatoriska seminarierna sätts fokus på ett eller flera rättsliga problem, d.v.s. en fördjupning, i kursmomentet. Syftet med seminarierna är att ge dig goda färdigheter i att identifiera och att lösa problem inom de ämnesområden kursen behandlar samt att ge träning i juridisk analys och argumentation. Seminarierna ska även ge insikt i juridiska metodfrågor.

Vid deltagande på de fem seminarier erhålls 1 poäng som räknas samman med poängen på tentamen. För att anses som "deltagande" ska du ha fullgjort en inlämningsuppgift till seminariet samt vara väl påläst och beredd att medverka aktivt i diskussionen på seminariet. Inlämningsuppgiften ska vara kortfattad och skrivs på det seminariekort som du får under första undervisningstillfället. Svaret ska lämnas in individuellt vid seminariets början, men det är naturligtvis inget som hindrar att din förberedelsegrupp samarbetar när uppgiften ska lösas. Du ska också vara beredd att redogöra för ditt ställningstagande muntligt vid seminariet.

Om du är förhindrad att närvara vid ett seminarium kan det finnas möjlighet att tillfälligt byta seminariegrupp och gå vid en annan tidpunkt. Fråga kursadministratören om ett sådant byte är möjligt. Du får dock missa ett seminarietillfälle och ändå erhålla 1 poäng. Om du missar flera seminarier p.g.a. sjukdom eller annat oförutsebart skäl, jämförbart med "laga förfall", kan möjlighet finnas att i stället få en skriftlig uppgift som rör ett seminarieämne. Kontakta kursadministratören så snart som möjligt efter det aktuella seminariet för närmare information. Uppgiften ska genomföras innan den skriftliga tentamen.

- *Flervalsduggan*

Flervalsduggan är obligatorisk och avser att med 10 stycken flervalsfrågor ge dig en möjlighet till kunskapskontroll när ungefär hälften av kursen har gått. Frågor på duggan kan komma att ställas på allt som har gåtts igenom fram till duggatillfället. På duggan får enbart radergummi och penna medtas, dvs. varken lagtext eller miniräknare är tillåtet. Maximalt kan du få fem poäng på duggan.

Om du av någon anledning t ex sjukdom, inte kunnat göra flervalsduggan under kursen ges ytterligare ett tillfälle i samband med omtentamen. Anmälan till flervalsduggan görs i Fastreg. En inlämnad dugga där inga poäng erhållits trots att svar givits anses fullgjord och ingen ytterligare möjlighet till att skriva duggan ges. En "blankad" dugga innebär att ingen dugga anses gjord. Inget betyg sätts förrän alla poänggivande moment har gjorts.

Det går att tillgodoräkna sig de fullgjorda poänggivande momenten under fyra terminer. Om ändringar har skett av kursupplägget beslutar kursföreståndaren om och i vad mån tillgodoräknande kan ske av prestationer som utförts tidigare terminer. Kursföreståndaren kan

också i undantagsfall ge dispens om du fullgjort dina prestationer längre tillbaka än fyra terminer.

Internationella och komparativa inslag på kursen

Under kursens internationella moment görs en genomgång av viss internationell skatterätt samt EU-skatterätt. EU:s reglering, direktiv och förordningar och hur detta kommer till uttryck i svensk lagstiftning kommer också att belysas när mervärdesskatten behandlas.

Förhållandet till andra kurser och utbildningen i stort

Den svenska regeringsformen, som du studerat i statsrätten under termin 1, reglerar möjligheten att beskatta. Ett s.k. föreskriftskrav gäller för uttag av skatt. Det krävs lag och således gäller legalitetsprincipen på beskattningens område. Grundkursen i skatterätt fördjupar din statsrättsliga kunskap och din förståelse av betydelsen av grundlagarna.

Den kraftfulla betydelsen av legalitetsprincipen i skatterätten betonas särskilt inom ramen för kursens diskussion av metodfrågor. Som exempel kan nämnas kravet på förutsebarhet som reser särskilda problem för skatterätten i termer av skatteundandragande förfaranden. En intressant lag i sammanhanget är skatteflyktslagen, som så att säga i författningens form föreskriver att analog regeltillämpning ska äga rum i vissa särpräglade situationer. Skatteflyktslagen är omdiskuterad och vissa bedömare ifrågasätter om den kan anses vara i strid med grundlagen. Klart är dock att Högsta förvaltningsdomstolen tolkar och tillämpar lagen. Den skatterättsliga legalitetsprincipen är därför av komplex och ambivalent karaktär.

Behandlingen av legalitetsprincipen inom skatterätten ger dig en plattform att förstå straffrättens legalitetsprincip, och hur den skiljer sig från skatterättens. Straffrätt studerar du direkt efter skatterätten. Förhållningssättet möjliggör för dig att få fördjupad förståelse för de komplexa frågorna legalitetsprincipen ställer. Principen genomsyrar därför hela termin 4.

Den civilrätt som du tidigare studerat får du nytta av nu. I princip all beskattning bygger på civilrättsliga konstruktioner. Grundkursen i skatterätt ger en tydlig progression av kunskaperna som du vunnit under det civilrättsliga blocket. I kursen problematiseras effekten av avtal om försäljning, avtal om gåva, anställningsavtal, associationsrättsliga avtal (och kombinationer av sådana avtal) utifrån det skatterättsliga regelverket. Särskilt betonas att olika typer av rättshandlingar också har olika skattekonsekvenser. Det är själva upphovet till den i samhället omdebatterade skatteplaneringen som förekommer.

Enligt klar praxis från HFD ska beskattning ske utifrån rättshandlingars "verkliga innebörd". Vad som under civilrätten (särskilt termin 3) framförallt diskuterats i termer av vad parter via avtal kan åstadkomma, kommer i skatterätten istället att diskuteras utifrån en tredje parts perspektiv (staten). En mental brygga mellan obeståndsrätten och skatterätten byggs. Din förståelse för det komplexa rättssystemet och de enskilda delarnas samband och kontradiktioner ökar när du läst skatterätt.

Redovisningsrätten anses tillhöra civilrätten, trots stora offentligsrättsliga inslag. Den har du inte studerat tidigare. Redovisningsrättens betydelse för företagsbeskattningen tydliggörs genom att ämnet företagsekonomi är integrerad i grundkursen i skatterätt. Momentet redovisning och företagsbeskattning fokuserar också på behandlingen av aktiebolaget, dess ägare och anställda och tar således upp frågor du tidigare studerat i arbetsrätten och associationsrätten under termin 3.

I det internationella momentet studeras dubbelbeskattningsavtal översiktligt. Sådana avtal tillhör folkrätten, som du studerar djupare under termin 5. Du möter också europarätten igen, som du studerat under termin 1, och du får kunskap om dess betydelse för beskattningen.

Skatteverket, som är den myndighet som i princip fattar alla beslut om beskattning, är bunden av förvaltningsrätten. Domstolarna är bundna av förvaltningsprocessrätt. Skatteförfarandet ingår som ett moment i grundkursen. Du kommer senare under termin 6 i kursen förvaltningsrätt med förvaltningsprocessrätt återvända till frågorna och du kommer att få en fördjupad kunskap om vilka regler som styr myndigheterna och hur den enskilde kan få prövning av myndighetsbeslut.

Krav för deltagande i undervisningen

Tillträdeskrav

För tillträde till undervisning och examination krävs godkända tentamina i de kurser som ingår i första och andra terminen samt godkänd tentamen i Civilrätt D och genomgången undervisning i Associationsrätt.

Din plats får du behålla under förutsättning att du uppfyllt behörighetskraven alternativt har medgivits dispens. Det är upp till dig själv att se till att kraven är uppfyllda. Registrering ska också ha skett veckan före terminsstart. I annat fall förlorar du din plats.

Du är endast berättigad att delta i undervisningen under en kursomgång. Om du av någon anledning inte kan läsa kursen måste du avregistrera dig hos kursadministratören eller på studentexpeditionen inom en vecka från kursstart. I annat fall kan du endast tillförsäkras en ny plats vid senare kurstillfälle om ditt avbrott förorsakats av sjukdom eller annat särskilt skäl. Omregistrerade som inte avbrutit undervisningen av ovanstående skäl får endast delta i gruppundervisningen i mån av plats.

Dispens

Du bör försöka planera dina studier så att du kan läsa ämnena i den ordning som är avsedd enligt utbildningsplanen. Kontakta studievägledare om du behöver råd. Om du inte uppfyller förkunskapskraven för att bli registrerad på en kurs måste du ansöka om dispens. Detta gör du genom att besöka studievägledningen på Utbildningskansliet.

Registrering

En student som avser att läsa en kurs ska vara registrerad senast andra kursdagen. Alla studenter som ska läsa obligatoriska kurser (termin 2-7) som förstagsregistrerad berörs av det nya registreringsförfarandet:

- Studenter på den **nya studieordningen** måste webbregistrerar sig själva.
- Studenter som har tillgodoräknade kurser ska inte anmäla sig på detta sätt utan fortsätta kontakta biträdande studierektorn inför registreringsveckan för hjälp med registrering på aktuella obligatoriska kurser.

Avregistrering

Studenter som av olika anledningar inte avser att läsa kursen ska avregistrera sig hos kursadministratören alternativt på Studentexpeditionen senast **tre veckor** efter kursstart. Endast förstagsregistrerade är garanterade en plats i gruppundervisningen. Om du inte vill läsa kursen och glömt att avregistrera dig, räknas du inte som förstagsregistrerad vid ett senare tillfälle.

**Obs! Avregistreringar kan få konsekvenser för din rätt att erhålla studiemedel.
Kontakta CSN för mer information!**

Gruppindelning

För att kunna anmäla dig till en grupp i FastReg måste du vara registrerad på kursen. De studenter som inte har läst kursen tidigare har förtur till undervisningen och får välja en plats i en grupp först. Tiden för registrering anges på kurshemsidan. För omregistrerade finns det möjlighet att delta i gruppundervisningen endast i mån av plats samt efter principen "först till kvarn".

Studieanvisningar

Läroböcker

Kursens huvudbok är **"Inkomstskatt – en läro- och handbok i skatterätt"** av Lodin m.fl. Av övningsmaterialet framgår vad du ska ha läst till varje övningstillfälle. Läroboken ger en grundläggande beskrivning av regelsystemet inom inkomstbeskattningens område. Boken syftar främst till att ge kunskap om skattesystemets uppbyggnad, grunder och ekonomiska effekter.

Boken behandlar således skatterätten ur principiell synvinkel och är rikligt illustrerad med rättspraxis och exempel för att belysa vilka problem som kan uppkomma och hur reglerna ska tillämpas. Boken är skriven så att lagtextstudium förutsätts ske parallellt med inläsningen.

I boken förekommer avsnitt med packad text. I regel behandlar dessa avsnitt mer speciella områden eller särskilda tolknings- och tillämpningsproblem. Avsnitten får inte hoppas över då de kan belysa och ge nya infallsvinklar på centrala delar i kapitlet eller på skatterätten i allmänhet.

Däremot behöver de endast läsas översiktligt. Ett flertal exempel illustrerar framställningen. Dessa bör ägnas särskild uppmärksamhet då de kan klargöra vad reglerna innebär.

Studierna av boken bör samordnas med undervisningen. I övningsmaterialet till undervisningen anges vilka avsnitt i boken som ska läsas inför respektive övningstillfälle. Självfallet täcker inte undervisningen upp allt, utan boken måste läsas även jämsides med undervisningen.

Sammantaget gäller följande läsanvisningar (som nyss framhållits läses avsnitt med packad text översiktligt).

Del 1

- Kap 1-3 Noggrant
- Kap 4 Noggrant, men 4.8 översiktligt
- Kap 5 Noggrant, men 5.5.2 översiktligt
- Kap 6 Noggrant.
- Kap 7 Noggrant
- Kap 8 Noggrant, men 8.16.1 - 8.16.3, 8.17, 8.20 - 8.21 översiktligt.

Del 2

- Kap 9 Noggrant, men 9.3 översiktligt. 9.4 och 9.5 hoppas över
- Kap 10 Noggrant.
- Kap 11 Noggrant. I avsnitt 11.3.3 studeras dock de tekniska reglerna om beräkning av sparad utdelningsutrymme och lönebaserat utrymme översiktligt. Lägg i avsnitten 11.3 och 11.4 tonvikten på att förstå syftet med reglerna och på att kunna bedöma vad som utgör kvalificerade andelar.
- Kap 12 12.8 - 12.10 översiktligt. Resten noggrant. När det gäller räntefördelning och expansionsfonder ska du lägga tonvikten på att förstå reglernas syften och vilket underlag de beräknas på. Du behöver bara kunna lösa enklare tillämpningsuppgifter.
- Kap 13 13.1 och 13.2 noggrant. Resterande avsnitt översiktligt.
- Kap 14 Noggrant, men avsnitt 14.3 och 14.4.2 -14.4.5 hoppas över. Avsnitten 14.5 - 14.6 översiktligt.
- Kap 15 Översiktligt
- Kap 16 Översiktligt
- Kap 17 Noggrant
- Kap 18 Noggrant, men avsnitt 18.2.3 -18.2.6 översiktligt.
- Kap 19 Noggrant
- Kap 20 Noggrant
- Kap 21 Noggrant
- Kap 22 Översiktligt

Med översiktligt förstås att huvuddragen är väsentliga. Enklare tillämpningsuppgifter ska också kunna lösas i dessa delar.

När det gäller momentet mervärdesskatt används boken ”**Mervärdesskatt. En introduktion**” av Melz och Kristoffersson och hela boken läses noggrant.

Under momentet redovisning används boken: ”**Redovisningen i ett nötskal**”, av Tagesson och Öhman som läses noggrant.

Kompendiet ”**Skatter i Sverige – skattestatistisk årsbok**” (senaste utgåvan) , utgivet av Skatteverket läses sammanfattningen och kap. 1-3. Utdraget läses översiktligt för att få en bild av skatternas ekonomiska betydelse för den offentliga sektorn.

Källmaterial

Kursfordran är nedan angivna lagar och förordningar, sådana de lyder den **1 juli 2017**.

Skatter på inkomst och förmögenhet

1999 års inkomstskattelag

1995 års lag mot skatteflykt

1986 års lag om avräkning av utländsk skatt

1991 års lag om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

1991 års lag om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.

1970 års kupongskattelag

1990 års lag om avkastningsskatt på pensionsmedel

Övriga skatter

1994 års lag om mervärdesskatt

2000 års socialavgiftslag

1984 års lag om statlig fastighetsskatt

1984 års lag om stämpelskatt vid inskrivningsmyndighet

1994 års lag om allmän pensionsavgift

1990 års lag om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster

1991 års lag om särskild löneskatt på pensionskostnader

1991 års lag om lotteriskatt

1994 års lag om allmän löneavgift

2001 års lag om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen om allmän löneavgift och socialavgiftslagen

2007 års lag om kommunal fastighetsavgift

2008 års lag om skattereduktion för kommunal fastighetsavgift

2010 års socialförsäkringsbalk

2000 års socialavgiftslag

Taxeringsförfarandet och skattebetalning

2011 års skatteförfarandelag

1998 års lag om förhandsbesked i skattefrågor

2009 års lag om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

2009 års lag om prissättningsbesked vid internationella transaktioner

Redovisning m.m.

1999 års bokföringslag

1995 års årsredovisningslag, utdrag, 1-5 kap.

Lagtextanvisningar

De författningar som utgör kursfordran finns i allt väsentligt i "**Skattelagstiftning 17:2**", sammanställda av Gunnar Rabe, Norstedts Juridik alternativt "**Skattevolymen 2017:2**" utgiven av FAR Akademi AB.

Den viktigaste författningen är 1999 års inkomstskattelag (IL). Vägledning om vilka delar i andra författningar som är viktiga och centrala ges i kurslitteraturen och vid undervisningen. Undervisningens upplägg visar också på vilka författningar som kan behandlas mer översiktligt.

Övrigt material

Följande material används i undervisningen och finns att tillgå på kursens hemsida under "Kursmaterial":

- Övningsmaterial till gruppundervisningen
- Appendix till övningsmaterialet
- Material till seminarierna. Frågor med anknytning till seminarierna förekommer ibland på skrivningarna. Den som inte kan bevista ett seminarium bör därför noga studera materialet.
- Frågorna och svaren till de senaste skrivningarna. När det gäller de skrivningar som baserats på äldre lagstiftning, bör svaren användas med stor försiktighet. Observera att svaren inte har uppdaterats med hänsyn till ny lagstiftning.
- Exempel på flervaldsdugga.

Det finns några övningsböcker i ämnet skatterätt/beskattningsrätt. Förslagsvis kan du använda senaste upplagan av "Övningar i skatterätt – exempel och lösningar" (Iustus förlag), av L. Hiort af Ornäs Leijon och E. Kristoffersson, om du vill öva mer.

Förberedelser inför undervisningen

Många studenter upplever ämnet skatterätt som omfattande - men också intressant och roligt - och anser sig därför behöva en längre inläsningsperiod än de tio veckor som kursen omfattar. *Det rekommenderas dock starkt att tentera vid första tentamenstillfället.*

Vi vill understryka vikten av att börja läsa litteraturen redan från första dagen. Ämnet är mer omfattande än det vid en första anblick kan verka. Det är lämpligt att först läsa kapitel 1-2 i läroboken Inkomstskatt (LLMSS) och kapitel 1-3 i Skatter i Sverige – Skattestatistisk årsbok; se avsnitt 13.

Under introduktionsveckan bör du också lösa exemplen i sektion A i *Appendix* till övningsmaterialet. Appendix utgör ett stöd vid inläringen av ämnet. Det innehåller en rad uppgifter med kortfattade svar. Avsikten är främst att illustrera den skatterättsliga tekniken och därmed underlätta förståelsen av de frågor som behandlas på lektionerna. Dessutom finns ett antal mer omfattande frågor som är informativa men för tidskrävande för att tas upp i undervisningen. Appendix är avsett för självstudier och bör användas parallellt med undervisningen under hela kursen.

I undervisningen behandlas de centrala delarna i kursen. I övnings- och seminariematerialet finns anvisningar om vad som ska förberedas till varje tillfälle. Följer du dessa tillgodogör du dig undervisningen maximalt.

Eftersom skatterätten är under ständig förändring är det olämpligt att belasta minnet med detaljkunskaper om enskilda rättsregler. Det gäller istället att i första hand försöka tillgodogöra sig strukturen i systemet och att upptäcka sambandet mellan olika bestämmelser samt att med utgångspunkt från lagtext och litteratur lösa realistiska problem.

- *Föreläsningarna*

Ta med författningssamlingen eller dylikt till alla föreläsningar. I förekommande fall läggs föreläsningssamlingen ut på hemsidan, ibland innan, ibland efter. Något krav på förberedelser ställs inte upp, men du får naturligtvis större utbyte av en föreläsning om du har läst relevant kurslitteratur.

- *Gruppundervisningen*

Ta med övningsmaterialet, författningssamling eller dylikt till gruppundervisningen. Se information på i övningsmaterialet och på hemsidan om vilka frågor och andra uppgifter som respektive grupp lärare har angivit ska förberedas till varje tillfälle.

- *Seminarium*

Förbered och ta med relevant material i seminariematerialet.

- *Frågestund inför tentamen*

Förbered med hjälp av den tentamen/de tentamina som finns på kursens hemsida under fliken "kursmaterial". Sänd eventuella frågor i förväg till kursföreståndaren. Kursföreståndaren gör ett urval av insända frågor och diskuterar dessa på frågestunden.

Examination

Examinationsmoment

Tentamen utgörs av en skriftlig salstentamen. Tentamen består av 2-6 frågor om tillsammans 24 poäng. Maximalt kan 30 poäng erhållas medräknat poängen för deltagande på minst fyra av de fem seminarierna (1 poäng) och flervalstduggan (max 5 poäng). Skrivtiden är fem timmar. Tentamensdatum framgår av aktuellt schema.

Examinationens målsättning och uppläggning

Mot bakgrund av kursens målsättning att du som student bl.a. ska kunna identifiera skatterättsliga problem samt kunna förklara skattemässiga konsekvenser av olika handlingsalternativ bör du räkna med att tentamen komma att skilja sig åt från gång till gång. Det är vidare från ett pedagogiskt perspektiv också önskvärt, eftersom en sådan ordning motverkar mekanisk inläring och i stället främjar ditt arbete med att få regelförståelse och din djupinläring.

Att studera äldre tentamina är naturligtvis bra för att få en översikt av kursens innehåll, men eftersom tentamen kommer att skilja sig åt från gång till gång så behöver du en djupare regelförståelse för att du ska lyckas bra på kursen. Det är detta undervisningen och kurslitteraturen försöker ge dig hjälpmedel till. Självstudier och eget ansvar är dock en nyckel till framgång.

Det krävs naturligtvis också av examinationen att den kan ligga till grund för betygssättningen. Alla studenter som går kursen med nödvändiga förkunskaper och som lägger ner den arbetsinsats som heltidsstudier förutsätter bör i princip uppnå den kunskap som krävs för ett godkänt resultat (B). Examinationen syftar också till att ge överbetyg till de studenter som kan visa särskilt goda kunskaper över hela kursens bredd, goda insikter i skatterättens struktur samt förmåga att analysera skatterättsliga problem. Det betyder att frågor på tentamen kan vara analyserande och ges på andra problem än de som är mest centrala från undervisningen.

Om du önskar ett överbetyg på kursen måste du vara beredd att ta till dig alla delar som berörs och söka svar och insikt i alla de källor som behandlas under kursens gång, inklusive litteraturen. Det är ingen rättighet att få ett överbetyg utan en uppskattning av dina färdigheter. Se närmare om betygskriterierna nedan.

Tillträde till examination

För tillträde till examination fordras att den studerande är antagen till juristprogrammet eller filosofie kandidatexamen i rättsvetenskap. Märk att ifall de obligatoriska momenten (deltagande på minst fyra av de fem seminarierna och flervalstduggan) inte har genomförts kommer inget betyg på kursen att ges även om den skriftliga tentamen har genomförts.

Anmälan till tentamen

Tentamensanmälan ska göras i FastReg senast tre arbetsdagar före dag för tentamen. Anmälan till tentamen förutsätter registrering på kursen. Studenter som inte anmält sig kan inte beredas plats på tentamen. Alla studenter har rätt att istället för ordinarie betyg få betyg enligt den målrelaterade sjugradiga betygsskalan. Student som önskar betyg enligt denna skala måste dock anmäla detta till kursadministratören minst fem arbetsdagar före den skriftliga tentamen. Finns behov av extra åtgärder i samband med tentamen på grund av funktionsnedsättning ska detta anmälas till kursadministratören (se nedan under Funktionsnedsättning).

Handlingar som ska medtas vid tentamen

Till tentamen ska godkänd legitimation medtas. Som godkänd legitimation räknas körkort, pass och id-kort med aktuell giltighetstid. Som godkänd legitimation räknas även högst tre månader gammal polisanmälan som anger att tentandens id-handling är stulen eller förlorad. Även utländska identitetshandlingar godkänns, företrädesvis pass och id-kort.

Tillåtna hjälpmedel och ordningsregler

Vid flervalssduggan tillämpas *alternativ 1* och vid tentamen tillämpas *alternativ 2* i de riktlinjer som fastställts av institutionen. Information om de olika examinationsalternativen samt de ordningsregler som gäller vid tentamen finns på [Juridiska institutionens hemsida](#). Förekomsten av otillåtna hjälpmedel, anteckningar och liknande samt brott mot ordningsreglerna kan föranleda en anmälan till universitetets disciplinnämnd. Disciplinnämnden, som leds av rektor, kan besluta om varning eller avstängning från studierna.

Följande material får medföras till tentamen:

- Rabes Skattelagstiftning, FAR/SRS Skattevolymen, Skatteförfattningar utgivna av Skatteverket *eller* de publikationer av okommenterad lagtext som anges i institutionens riktlinjer. Egna utskrifter från Riksdagens hemsida eller liknande, av nytillkomna SFS får också användas men en ovillkorlig förutsättning är att de är *dubbelsidigt tryckta*, samt försetts med institutionens logotyp av amanuensen. **OBSERVERA att Användning av annan lagtextsamling än den som rekommenderas i litteraturlistan sker på egen risk.**
- Miniräknare av enklare modell, dock ej grafitande miniräknare eller miniräknare som kan lagra text.

Inlämning av tentamen

- Endast svar Juridiska institutionens svarsark rättas om inte annat angivits i instruktionerna.
- Kontrollera att alla uppgifter på omslagsarket och svarsarken är korrekta och fullständiga.
- Omslagsarket ska alltid lämnas in. Detta gäller även om tentanden väljer att lämna in blankt. Om tentanden väljer att lämna in blankt får inga svarsark lämnas in.

- Observera att samtliga studenter omedelbart ska sluta skriva när tentamensvakterna meddelar att tiden är slut. Det innebär att tentanderna då saknar rätt att avsluta en mening m.m. Om tentanden behöver ytterligare tid för att fylla i uppgifter på omslagsark eller på svarsarken eller dylikt ska det övervakas av en tentamensvakt för att undanröja misstanke om fusk.

Betygskriterier

På kursen tillämpas följande betygskriterier:

AB (Med beröm godkänd)

- Visar på mycket god insikt om strukturen och principerna på de skatteområden som behandlas under kursen.
- Identifierar och löser med endast några få undantag de rättsliga problemen i förelagda uppgifter med tydliga och stringenta motiveringar och rättsligt relevanta argument.
- Redogör på ett klart och tydligt sätt för skattekonsekvenserna av olika transaktioner och handlingsalternativ, i förekommande fall med hjälp av skatteberäkningar.

Ba (Icke utan beröm godkänd)

- Visar på god insikt om strukturen och principerna på de skatteområden som behandlas under kursen.
- Identifierar och löser enklare och dessutom några mer komplicerade rättsliga problem i förelagda uppgifter med godtagbara motiveringar och rättsligt relevanta argument.
- Redogör för skattekonsekvenserna av olika transaktioner och handlingsalternativ, i förekommande fall med hjälp av skatteberäkningar.

B (Godkänd)

- Visar på godtagbar insikt om strukturen och principerna på de skatteområden som behandlas under kursen, även om en del brister och missförstånd finns.
- Identifierar och löser enklare rättsliga problem i förelagda uppgifter, även om ställningstagandena ofta är mindre väl motiverade.
- Redogör för skattekonsekvenserna av enklare transaktioner och handlingsalternativ, i förekommande fall med hjälp av skatteberäkningar.

U (Underkänd)

- Ett eller flera tillkortakommanden finns som innebär att studenten inte når upp till de krav som anges för betyget B.

Betygskriterier enligt den målrelaterade sjugradiga betygsskalan

Du har rätt att istället för ordinarie betyg få betyg enligt den målrelaterade sjugradiga betygsskalan. I så fall måste du anmäla detta till amanuensen minst fem arbetsdagar före den skriftliga tentamen.

Enligt den sjugradiga skalan tillämpas följande betygskriterier:

A (Utmärkt)

- Visar på utmärkt insikt om strukturen och principerna på de skatteområden som behandlas under kursen.
- Identifierar och löser samtliga de rättsliga problemen i förelagda uppgifter med en självständig analys och med tydliga och stringenta motiveringar och rättsligt relevanta argument.
- Redogör på ett tydligt sätt skattekonsekvenserna av olika transaktioner och handlingsalternativ, i förekommande fall med hjälp av skatteberäkningar.

B (Mycket bra)

- Visar på mycket god insikt om strukturen och principerna på de skatteområden som behandlas under kursen.
- Identifierar och löser med endast några få undantag de rättsliga problemen i förelagda uppgifter med tydliga och stringenta motiveringar och rättsligt relevanta argument.
- Redogör på ett klart och tydligt sätt för skattekonsekvenserna av olika transaktioner och handlingsalternativ, i förekommande fall med hjälp av skatteberäkningar.

C (Bra)

- Visar på god insikt om strukturen och principerna på de skatteområden som behandlas under kursen.
- Identifierar och löser de flesta rättsliga problemen i förelagda uppgifter med godtagbara motiveringar och rättsligt relevanta argument.
- Redogör för skattekonsekvenserna av olika transaktioner och handlingsalternativ, i förekommande fall med hjälp av skatteberäkningar.

D (Tillfredställande)

- Visar på god insikt om strukturen och principerna på de skatteområden som behandlas under kursen.
- Identifierar och löser enklare och dessutom några mer komplicerade rättsliga problem i förelagda uppgifter med godtagbara motiveringar och rättsligt relevanta argument.
- Redogör för skattekonsekvenserna av olika transaktioner och handlingsalternativ, i förekommande fall med hjälp av skatteberäkningar.

E (Tillräckligt)

- Visar på godtagbar insikt om strukturen och principerna på de skatteområden som behandlas under kursen, även om en del brister och missförstånd finns.
- Identifierar och löser enklare rättsliga problem i förelagda uppgifter, även om ställningstagandena ofta är mindre väl motiverade.
- Redogör för skattekonsekvenserna av enklare transaktioner och handlingsalternativ, i förekommande fall med hjälp av skatteberäkningar.

Fx (Otillräckligt)

- Mindre brister föreligger innebärande att studenten inte uppnår samtliga de krav som anges för betyget E.

F (Helt otillräckligt)

- Större brister föreligger innebärande att studenten inte uppnår samtliga de krav som anges för betyget E.

Begäran om omprövning

Begäran om omprövning ska lämnas på särskild blankett till kursadministratören senast tre veckor efter att resultatet från tentamen har publicerats, alternativt två veckor från det att en svarsmall har publicerats, eller efter tentamensgenomgången har skett.

En begäran om omprövning ska vara väl motiverad och det ska tydligt framgå vilka delar av tentamen som du vill ha omprövat. Enligt 6 kap. 24 § högskoleförordningen har examinator skyldighet att ändra betyg om det "är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning". Alltså innebär inte en omprövning en generell "omrättning" av tentamen. Det är bara examinator som kan ompröva betyget.

Det finns ingen tidsgräns för när examinator måste ge sin bedömning av omprövningen, men handläggningen av dessa får inte dra ut på tiden mer än vad som kan ses som nödvändigt. **Observera att den som hämtar ut sin originaltentamen förlorar möjligheten att begära omprövning.**

Funktionsnedsättning

Allmänt

Stockholms universitet erbjuder olika pedagogiska stödformer för personer med varaktiga funktionsnedsättningar. Stödet som erbjuds beror på den enskildes situation och är till för att underlätta studierna. Målet är att alla studenter ska ha en möjlighet att studera på lika villkor.

För att ta del av stödet som erbjuds måste du göra en ansökan. Detta gör du genom att logga in i systemet Nais via länk på studentavdelningens hemsida och fylla i webbformuläret. För att fullfölja ansökan måste du bifoga ett intyg som bekräftar en varaktig funktionsnedsättning. Du hittar hemsidan via Stockholms universitet > Utbildning > Studera med funktionsnedsättning > Ansök om stöd och anpassningar

När ansökan är mottagen kontaktas du av studentavdelningen för att boka ett personligt möte.

Du som har beviljats stöd ska sedan ta kontakt med din institutions kontaktperson och lämna in det intyg som studentavdelningen utfärdar. Kontaktperson vid Juridiska institutionen är studierektor Viktoria Pettersson, tfn: 08-16 13 04 eller e-post:

viktorija.pettersson@juridicum.su.se.

Examination

Observera att du **senast 3 veckor** före varje examinationstillfälle måste meddela kursadministratören att examination med stöd ska genomföras så att eventuella extra åtgärder kan vidtas. Om anmälan inkommer senare kan institutionen inte garantera att examinationen kan genomföras såsom önskas. Observera också att tentamensanmälan måste ske på sedvanligt sätt senast tre arbetsdagar före tentamen. Notera också att för stödåtgärder som löper över hel kurs (t.ex. anteckningshjälp) eller mer ingripande åtgärder (t.ex. dela upp tentamen) måste du i god tid men **senast** vid kursstart kontakta aktuell kursadministratör och meddela att du önskar dessa stödåtgärder.

Studentinflytande och kursutveckling

Samtliga studenter uppmanas att fylla i en elektronisk blankett för kursutvärdering i slutet av kursen. Kursutvärderingen har stor betydelse för kvalitetssäkring av kursens innehåll och pedagogiska upplägg. Den elektroniska blanketten finns tillgänglig i FastReg. Kursen förändras och utvecklas kontinuerligt, och de synpunkter och idéer som framförs i kursutvärderingen övervägs alltid noga.